

8. Правові системи сучасності. Глобалізація. Демократизм. Розвиток / В. С. Журавський, О. В. Зайчук, О. Л. Копиленко, Н. М. Оніщенко ; за заг. ред. В. С. Журавського. Київ : Юрінком Інтер, 2003. 296 с.

9. Статут ООН від 26.06.1945 р. Видано Департаментом громадської інформації ООН. URL: https://unic.un.org/aroundworld/unics/common/documents/publications/uncharter/UN%20Charter_Ukrainian.pdf

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-266-4/18>

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ РЕГІОНІ У СФЕРІ БОРОТЬБИ З КІБЕРЗЛОЧИННІСТЮ

Пахомі С. К.

*здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії I курсу
заочної форми навчання спеціальності 293 – Міжнародне право
кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства
факультету права та економіки*

Міжнародний гуманітарний університет

*Науковий керівник: **Качурінер В. Л.***

кандидат юридичних наук, доцент,

*доцент кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства
факультету права та економіки*

Міжнародний гуманітарний університет

м. Одеса, Україна

Україна є активною учасницею міжнародного співробітництва у протидії кібернетичним злочинам. В першу чергу, слід позитивно оцінити ратифікацію Конвенції Ради Європи, а також участь у механізмах і програмах, які здійснює ця організація. 22-23 листопада 2001 р. делегація України була направлена до Угорської Республіки, м. Будапешт для підписання Конвенції Ради Європи про кіберзлочинність [1]. Законом України «Про ратифікацію Конвенції про кіберзлочинність» Верховна Рада України ратифікувала Конвенцію Ради Європи.

У 2006 р. Україна ратифікувала Додатковий протокол до Конвенції про кіберзлочинність, який стосується криміналізації дій расистського та ксенофобного характеру, вчинених через комп'ютерні системи. Відповідно до закону про ратифікацію, передбачено єдине застереження, згідно з яким Україна вимагає «щоб заперечення чи значна мінімізація, про які йдеться в пункті 1 цієї статті, були вчинені з наміром підбурити до ненависті, дискримінації чи насильства проти

будь-якої особи чи групи осіб на підставі раси, кольору шкіри, національного чи етнічного походження, а також віросповідання, якщо вони використовуються як привід для будь-якої з цих дій» [2]. Стаття 6 Додаткового протоколу забороняє заперечення, значну мінімізацію, схвалення або виправдання геноциду чи злочинів проти людства. Водночас, ст. 442 ККУ не встановлює ніяких додаткових кваліфікаційних умов та забороняє: «публічні заклики до геноциду, а також виготовлення матеріалів із закликами до геноциду з метою їх розповсюдження або розповсюдження таких матеріалів» [3].

Міжнародне співробітництво України в європейському регіоні здійснюється також в рамках проектів і програм, реалізованих РЕ та ЄС. Наприклад, CyberCrime@EAP з проблем кіберзлочинності в рамках Програми Східного партнерства. Крім цього, Україна тісно співпрацює з іншими міжнародними організаціями, а саме Інтерполом і НАТО та ЄС. Особливо важливо гармонізувати законодавство України з актами ЄС в контексті сучасних євроінтеграційних процесів.

Двостороння співпраця держав у сфері боротьби з кіберзлочинністю повинна здійснюватися на основі та у відповідності до національних стратегій кібербезпеки, на чому наголошують зокрема О.О. Йона та М.Ф. Казакова [4, с. 61]. Відповідно до Стратегії кібербезпеки України, яку затверджено Указом Президента України від 15 березня 2016 року № 96, передбачається проведення гармонізації вітчизняного законодавства у відповідність до вимог НАТО та ЄС, комплексне вдосконалення правової основи кіберзахисту об'єктів критичної інфраструктури, подальшого розвитку кримінально-правової охорони суспільних відносин у цій сфері, боротьбу з кіберзлочинністю [5].

Європейський напрям розвитку України підштовхує до адаптації вітчизняного законодавства до чинних норм ЄС в сфері боротьби з кіберзлочинністю. Угодою про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, ратифікованою Законом України від 16 вересня 2014 року № 1678-VII, передбачено, що сторони Угоди здійснюють співробітництво у попередженні та боротьбі з кримінальною та незаконною організованою чи іншою діяльністю та спрямовані на вирішення низки ключових проблем, однією з яких є кіберзлочинність. Законодавство ЄС у правовому регулюванні боротьби з кіберзлочинністю тривалий час характеризувалось спорадичністю та епізодичністю, на що вказує І.М. Забара, але наразі сформувались стійкі і тривалі відносини, які призвели до прийняття спеціальних актів [6, с. 3].

Сучасний стан *acquis communautaire* в галузі кібербезпеки на загальноєвропейському рівні знаходиться в точці свого найінтенсивнішого розвитку. З огляду на системність характеру загроз для кібербезпеки у поєднанні з постійним зростанням кіберзлочинності в останні роки, Європейська Комісія у співпраці з країнами-членами ЄС, іншими інституціями Європейського Союзу та відповідними

зацікавленими сторонами розробила узгоджену політику дій, що має регулювати цей сектор.

Важливим елементом системи міжнародного співробітництва України у сфері боротьби з кіберзлочинністю є участь у двосторонніх договорах про взаємну правову допомогу з кримінальних питань. Наразі, Україною було укладено більше 60 таких угод. Однак, більшість було укладено без урахування особливостей міжнародно-правового співробітництва у сфері боротьби з кіберзлочинністю, зокрема вони не передбачають спрощеної процедури надання запитів та відповідей на них, а також правил передачі електронних доказів. Тому врегулювання відносин протидії кіберзлочинності не може обмежуватись двосторонніми міжнародними договорами.

Реалізація державної політики у сфері кібербезпеки, передбачена проаналізованими вище національними та міжнародними актами, здійснюється у встановленому порядку відповідними інституційними органами. До числа суб'єктів забезпечення кібербезпеки в Україні включено: міністерства та інші центральні органи виконавчої влади; місцеві державні адміністрації; органи місцевого самоврядування; правоохоронні, розвідувальні і контррозвідувальні органи, суб'єкти оперативно-розшукової діяльності; Збройні Сили України, інші військові формування, утворені відповідно до закону та ін.

Отже, міжнародне співробітництво України в сфері боротьби з кіберзлочинністю здійснюється відповідно Конвенції про кіберзлочинність та Додаткового протоколу до неї Ради Європи, Угодою про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, програм співробітництва Україна-НАТО, а також двосторонніх договорів про взаємну правову допомогу. Міжнародні зобов'язання України сприяють реформуванню законодавчої бази в сфері боротьби з кіберзлочинністю.

Література:

1. Про ратифікацію Конвенції про кіберзлочинність: Закон України № 2824-IV від 07.09.2005. *Відомості Верховної Ради України*. 2006. № 5-6. Ст. 71.

2. Закон України «Про ратифікацію Додаткового протоколу до Конвенції про кіберзлочинність, який стосується криміналізації дій расистського та ксенофобного характеру, вчинених через комп'ютерні системи» від 21.07.2006 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/23-16> (дата звернення: 09.10.2022 р.).

3. Указ Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 27 січня 2016 року «Про Стратегію кібербезпеки України» від 15.03.2016 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/96/2016> (дата звернення: 09.10.2022 р.).

4. Йона О.О. Світові тенденції боротьби з кіберзлочинністю. *Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля*. 2013. № 15(1). С. 59–61.

5. Стратегія національної безпеки України: затв. Указом Президента України від 26.05.2015 № 287. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/2872015-19070> (дата звернення: 12.01.2022 р.).

6. Забара І.М. Формування сучасних правових засад кібернетичної безпеки Європейського Союзу в умовах поширення нових інноваційних технологій. *Журнал європейського і порівняльного права*. 2017. Вип. 3. С. 2-13.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-266-4/19>

ЗМІСТ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ РОЗБІЙНИХ НАПАДІВ, ПОЄДНАНИХ ІЗ ВБИВСТВОМ, ВЧИНЕНИХ ОРГАНІЗОВАНИМИ ГРУПАМИ

Пиць П. В.

здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня

спеціальності 081 – Право

Чернівецький юридичний інститут

Міжнародного гуманітарного університету

*Науковий керівник: **Поцілуйко В. М.***

кандидат юридичних наук, доцент,

доцент кафедри юриспруденції

Чернівецький юридичний інститут

Міжнародного гуманітарного університету

м. Чернівці, Україна

Криміналістична характеристика розбійних нападів, поєднаних із вбивством, вчинених організованими групами – це узагальнена система відомостей, що являє собою систематизований опис типових криміналістично значущих ознак зазначеного виду злочинів, а також співвідношення кількісних сторін цих ознак, що мають суттєве значення для його виявлення, розкриття та розслідування.

Структура криміналістичної характеристики розбійних нападів, поєднаних із вбивством, вчинених організованими групами, повинна будуватися відповідно до загальної та видової криміналістичних характеристик, та у своїй основі відповідати структурі механізму досліджуваної злочинної діяльності, а також містити типові відомості про основні елементи криміналістичної характеристики зазначеного виду злочинів з урахуванням кореляційних взаємозв'язків між цими